

Musik og Dans

TRIN 1 OG 2

Opgave 1: Maskeværksted

Få inspiration fra billederne af maskerne og lad eleverne lave deres egne masker af karton eller papmaché. Gå eventuelt en tur i skoven og saml grene og andre ting, som kan bruges til at dekorere maskerne.

Efterfølgende kan eleverne lave en udstilling af maskerne.

Her ser I et billede fra Strandmølleskolen, hvor eleverne har lavet deres egne Afrikanske masker.

(Foto: Strandmølleskolen fra <http://www.emu.dk/3verden/bestpractice/bestpractice14.html>)

Opgave 2: Danseværksted

Lad eleverne gå sammen i grupper og lad dem finde på en dans til liberiansk musik. De kan hente inspiration i videoerne her på siden. Lad eleverne optræde for hinanden. I kan også filme det og sende det ind til Hele Verden i Skole på verdeniskole@ibis.dk. Så uploader vi de bedste film på hjemmesiden.

Mad

TRIN 1

Opgaver til 'Hvad spiser man i Liberia?'

- Tal med eleverne om, hvilken mad man spiser i Liberia og i Danmark. Måske er der også nogle børn i klassen fra andre lande, som kan fortælle om, hvad man spiser der, hvor de kommer fra.
- Lad eleverne tegne deres livret og lad dem fortælle resten af klassen om retten. Bagefter kan I tale om, hvad der er sundt og usundt med udgangspunkt i elevernes tegninger.
- Lav et par af opskrifterne her fra hjemmesiden og lad eleverne smage på maden. De kan også printe opskrifterne ud og tage dem med hjem til deres forældre.

TRIN 2

Opgaver til 'Hvad spiser man i Liberia?'

Opgave 1: Opskrifter

Brug opskrifterne fra hjemmesiden og lav en liberiansk middag i hjemkundskab

Opgave 2: Ressourcefordelingslegen

Hæld en lille del af en pose slik eller popcorn i en skål og resten af posen i en anden skål. To eller tre elever må dele indholdet af den store skål, mens resten af klassen skal deles om indholdet i den lille skål. Afvent elevernes reaktion. Når de begynder at tale om, at det er uretfærdigt, er der åbnet op for en diskussion om ressourcefordeling.

I kan for eksempel tale om:

- Er det retfærdigt, at ressourcerne ikke er ligeligt fordelt i verden?
- Hvem kan gøre noget for en mere retfærdig ressourcefordeling?
- Bør man give noget til dem, der har mindre end en selv?
- Gav eleverne med meget slik noget til dem, der ikke havde så meget?

Opgave 3: Besøg fra Liberia

Lad eleverne forestille sig, at de får besøg fra Liberia af en af børnene fra LæseRaketten.

- Hvad ville I servere for gæsten?
- Skulle det være noget særligt dansk mad eller jeres livret?
- Hvad ville eleverne vise deres gæst, mens han/hun er på besøg?

Lad eleverne planlægge et program for gæstens besøg i Danmark. Eleverne kan fremlægge deres program for resten af klassen og argumentere for, hvorfor de forskellige aktiviteter er valgt.

Opgaver til 'Underernæring og sygdomme'

Opgave 1: Sundt og usundt

Tal med eleverne om, hvad der er sundt og usundt. I kan tage udgangspunkt i de 8 kostråd og kostpyramiden. På www.altomkost.dk og www.madkalssen.dk findes undervisningsmateriale, inspiration og tests.

Opgave 2: Motion

Udover at spise sundt er det også vigtigt at dyrke motion. Tal med eleverne om, hvordan man kan få motion i hverdagen. Lad eleverne gå sammen to og to og lad dem interviewe hinanden om følgende spørgsmål?

- Hvor tit dyrker du motion?
- Hvad er din yndlingssport?
- Synes du, det er vigtigt at dyrke motion – hvorfor/hvorfor ikke?
- Hvad får du ud af at dyrke motion?

Lav til sidst en opsamling på klassen med fokus på de to sidste spørgsmål.

Tro og Ritualer

Totemdyr

TRIN 1

Opgave: Lav dit eget totemdyr

Lad eleverne lave deres eget totemdyr. De skal selv finde på, hvilke egenskaber dyret skal have. Tag udgangspunkt i følgende spørgsmål

- Hvad kendetegner dyret?
- Bringer dyret held eller uheld?
- Hvordan vil du beskrive dyret for andre?

Lad eleverne udforme deres totemdyr i karton og lav en kort præsentation af dyret for de andre elever. Hæng til sidst dyrene op på en totempæl, som alle eleverne bidrager til.

Som forarbejde til arbejdet med totemdyr og totempæle kan I undersøge forskellige naturreligioner nærmere og f.eks. læse indianske eller vestafrikanske myter højt for eleverne.

Find spændende dyrehistorier fra den afrikanske verden i disse bøger, som kan lånes på biblioteket

- "Da løven kunne flyve og andre fortællinger fra Afrika"
- "Da sjakalen snød elefanten og andre elefanthistorier fra Afrika"
- "Hyænehundens hævn og andre fortællinger fra Afrika"

Alle bøgerne er genfortalt af Nick Greaves.

Hvad er tro og ritualer?

TRIN 2

Opgave: Hvad er et ritual?

Diskutér med eleverne, hvad ritualer er med udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- Hvad er ritualer?
- Er ritualer anderledes end traditioner?
- Kender eleverne nogen danske ritualer?
- Kender eleverne nogen ritualer fra andre lande?

Lad eleverne gå sammen i grupper, og lad dem undersøge forskellige trosretningers ritualer. Lad eleverne fremføre et bestemt ritual for klassen, som passer til den trosretning, de har valgt. Bagefter eller undervejs kan grupperne fortælle, hvad ritualet betyder, og hvorfor man udfører det.

Ritualer

TRIN 2

Opgave 1: Dørtrinsmodellen

Læs denne lille tekst inden du går i gang.

Livets lejlighed.

Alle ritualer er ordnet efter et bestemt mønster, som vi kalder dørtrinsmodellen. Forestil dig, at livet er en lejlighed med tre værelser, der ligger i forlængelse af hinanden. Livet begynder, da du ringer på hoveddøren. Dine forældre åbner døren og byder dig velkommen. For at du kan være med i familiens fællesskab, må du gå over et dørtrin ind til lejligheden. Dette dørtrin er den fest dine forældre holder for at sige "velkommen til verden". Når den er overstået, befinder du dig i det første rum. Her kan du lege og der er legekammerater, du begynder i skole, holder fødselsdag og går til ting i din fritid. Din mor og far bestemmer i dette rum. Efter 14 år er rummet blevet for lille og for kedeligt at være i.

Du vil gerne videre ind i det næste rum og se, hvad der er derinde. Derfor holder dine forældre en fest for dig. Nu er du blevet ung og skal til at lære nye ting. I det andet rum må man helt andre ting. Man må gå til fester og finde sig en kæreste, man må bestemme mere over sig selv.

Det ender måske med, at du finder en kæreste og nu vil I gerne giftes. Derfor holder I en stor fest, hvor I sammen træder over dørtrinnet til det andet rum. Her skal I leve jeres liv sammen, I får børn og byder dem velkommen, de vokser op etc. Sådan lever du i mange år.

En dag er du blevet gammel og træt. Dine børn er blevet voksne og du har måske fået børnebørn og oldebørn. Til sidst kan du mærke, at du må væk. Du kan mærke, at døren ud til bagtrappen åbner sig og du træder over dørtrinnet derud. Ingen ved, hvad der er derude. Mange håber på, at trappen leder ud til en stor have, hvor man har det rigtig dejligt og hvor man møder alle sine afdøde slægtninge. Andre mener, at vejen fra bagtrappen fører tilbage til hovedtrappen og hoveddøren og man starter forfra på et nyt liv. Atter andre mener, at alt slutter, når man går ud af bagtrappen.

Opgave A

På din vej igennem livets lejlighed er du trådt over livets fire dørtrin – det vi kalder ritualer. Hvis vi går til bage og viser dig din bevægelse over et dørtrin, kan man dele bevægelsen op i tre dele

- 1) der hvor du forlader det rum, du er i
- 2) der, hvor du er lige over dørtrinnet (selve ritualet, hvor du forandres)
- 3) der, hvor du kommer ind i det nye rum, hvor der er nye muligheder og regler

Vælg et overgangsritual fra enten kristendommen, jødedommen, islam, buddhismen eller hinduismen og læs om det.

Besvar spørgsmålene:

- Hvilken religion har du valgt?
- Hvem tror man på i denne religion?
- Hvilket ritual har du valgt?
- Hvor i verden stammer ritualet fra?

Opgave B

Opdel ritualet efter

1. det rum, personen forlader,
2. det dørtrin, personen går over
3. det rum, personen kommer ind i.

Når du har fundet de tre dele, går du videre til næste spørgsmål.

Opgave C

Fortæl om det rum, personen forlader.

- Hvilken del af livet er det?
- Hvad må man i denne del af livet?
- Hvem bestemmer her?
- Hvilket fællesskab er man en del af?
- Hvordan forbereder personen sig på at forlade rummet?
(skal personen gå i en slags skole, have nyt tøj, klippes, vaskes, males eller andre ting, hvilke regler skal personen overholde?)
- Hvad synes de andre om personen inden ritualet (Er personen farlig eller sød?)

Opgave D

Fortæl om hvordan personen kommer overdørtrinnet – altså kommer igennem ritualet

- Går man til et helligt sted (synagoge, kirke, moske, tempel)?
- Er der en præst eller hellig person, der leder ritualet?
- Er der musik eller skuespil?
- Er personen alene eller sammen med andre?
- Hvad gør de andre ved personen?
- Hvordan er personen klædt?
- Har personen nogle bestemte ting med?
- Er der bestemte ting, personen skal gøre (f.eks. at bestå en slags prøve?)
- Hvad vil der ske, hvis personen ikke kan komme igennem ritualet?
- Gør nogen noget, der skal bringe lykke eller beskytte personen?
- Hvordan begynder ritualet og hvordan slutter det?

Opgave E

Fortæl om det rum, personen kommer ind i

- Hvilken del af livet er det?
- Hvad må man i denne del af livet?
- Hvem bestemmer her?
- Hvilket fællesskab er man en del af?

- Hvordan bliver personen budt velkommen i det nye rum?
Bliver der holdt en fest, hvordan foregår den, får man gaver, hvor længe varer festen, hvem er med?

Opgave F

Fortæl om ritualet til klassen. Du må gerne vælge 3 billeder til din fremlæggelse til en overhead/powerpoint

Du skal gennemgå personens bevægelse fra det ene rum til det andet og derfor skal dit oplæg have tre dele:

1. det rum, personen forlader
2. det dørtrin, personen går over
3. og det rum, personen kommer ind i.

Opgave 2: Opfattelse af barndommen

Mange overgangsritualer handler om at gå fra barndommen til voksenlivet. Diskutér med eleverne, hvornår de synes, man er et barn og hvornår man er voksen. Lad eleverne interviewe deres forældre om, hvordan det var for dem at være barn. Bagefter kan I tale om følgende spørgsmål:

- Har opfattelsen af barndommen ændret sig med årene?
- Er der forskel på jeres barndom og jeres forældres?
- Synes I, man er voksen, når man bliver konfirmeret?
- Tror I, at forskellige lande og kulturer har forskellige opfattelser af barndommen?

Hvad er kultur?

TRIN 3

Opgave 1: Kulturmødet

Lad eleverne tale om forskellige kulturer og deres oplevelser med kulturmøder. De kan tage udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- Har I oplevet misforståelser i forbindelse med mødet med andre kulturer?
- Hvad gjorde I, da der opstod en misforståelse?
- Kunne I have gjort noget anderledes?

Opgave 2: Kultur og værdier

Lad eleverne nedskrive nogle få regler, som de lever efter. Sammenlign med resten af klassen. Er I kommet frem til nogle af de samme værdier/normer? Diskutér, hvorfor listerne kan se ens/forskellige ud.

Opgave 3: Observation i bussen eller s-toget

Send eleverne ud i byen for at observere folks handlinger i busser og s-tog. De kan for eksempel lægge mærke til:

- Hvordan folk bevæger sig og hvor de sætter sig
- Om folk taler til hinanden
- Folks kropssprog

De kan også prøve at bryde normerne ved eksempelvis at sætte sig tæt på en person, selvom der er andre ledige pladser eller at tale til en person, som de ikke kender. Hvilke reaktioner oplevede de? Blev personen glad eller ubekvem? Lad eleverne skrive om deres oplevelser i en reportage.

På baggrund af reportagerne og deres personlige oplevelser kan eleverne diskutere i klassen, hvad der kendetegner dansk kultur – kan man overhovedet tale om en fælles kultur i Danmark, og hvad kendetegner den i så fald?

Opgave 4: Subkulturer og modkulturer

Lad eleverne undersøge begreberne subkultur og modkultur nærmere – hvad indebærer de? Er de positive eller negative?

Lad eleverne gruppevis vælge en sub- eller modkultur, som de undersøger nærmere med henblik på at fremlægge for klassen. Eleverne kan undersøge, hvad der kendetegner den udvalgte kultur – holdninger, påklædning, tro, handlinger osv. – og hvad kulturen er en modreaktion på eller underkultur af.

Lad eleverne understøtte deres fremlæggelse med billeder.

Eksempler på sub/modkulturer:

- Punkere
- Hippier
- BZ-bevægelsen
- Feminister
- Religiøse fællesskaber
- Hooligans

Naturmedicin

TRIN 2

Opgave: Naturmedicin i Danmark

Undersøg, hvilket naturmedicin der findes i Danmark. Kan man behandle nogle af nedenstående lidelser med naturmedicin?:

- Blærebetændelse
- Søvnproblemer
- Forkølelse
- Ømme muskler
- Sår og rifter

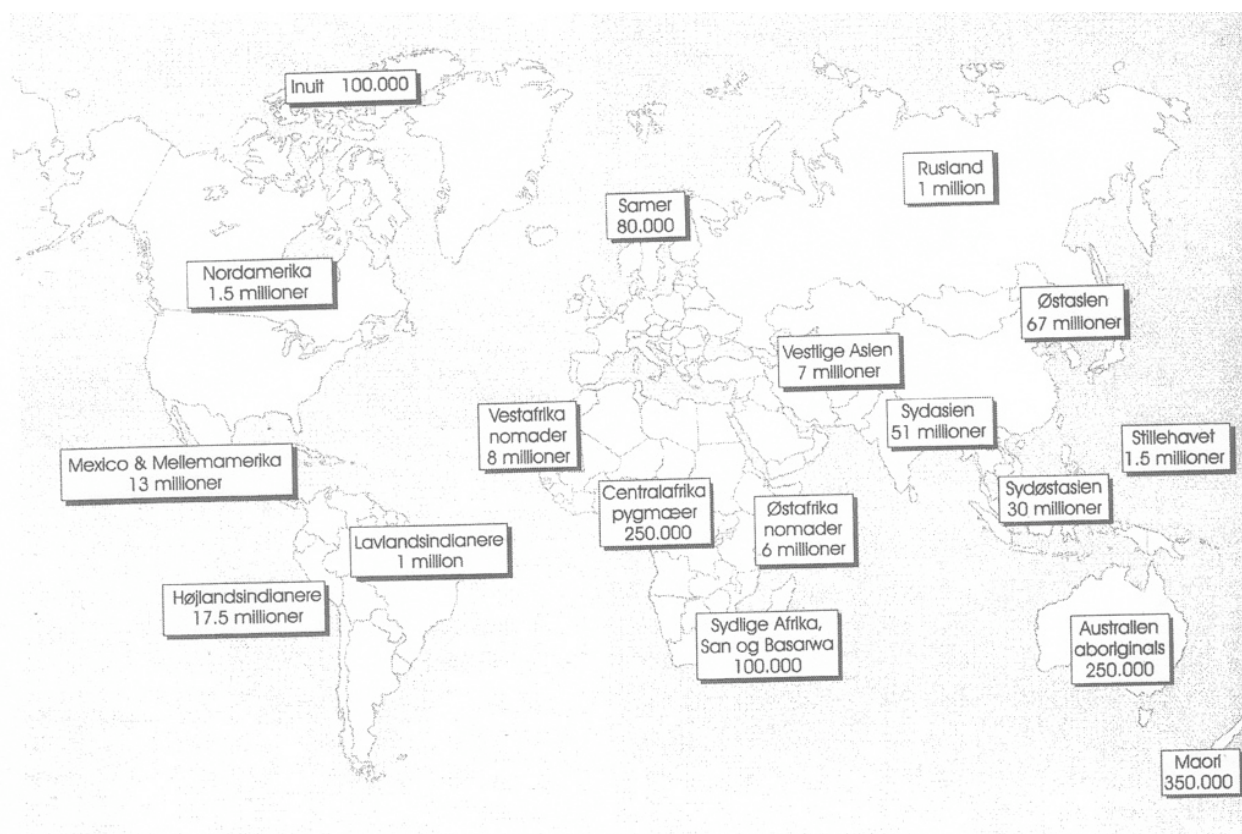

Porø og Sande

TRIN 3

Opgave 1: Oprindelige folk i verden

I Vestafrika lever der ca. 8 millioner oprindelige folk. Lad eleverne kigge på kortet over oprindelige folk i verden. Som kortet viser, lever der oprindelige folk overalt i verden. Man regner med, der lever mere end 350 millioner oprindelige folk i verden i dag.

Kilde: Moesgård Museum • Unesco Materialesamlingerne

Del klassen ind i grupper, som hver har til opgave at indsamle information om et oprindeligt folk. Eleverne kan fremlægge deres nyindsamlede viden for klassen, eller lave en avis om emnet med artikler og billeder om de forskellige folkeslag. I Medieværkstedet kan eleverne finde inspiration til, hvordan de kan gøre.

Opgave 2: Kønsroller og ligestilling

I Poro og Sande-samfundene havde kvinderne høj status. Tal med eleverne om kønsroller og ligestilling. Del eleverne ind i grupper, som tildeles forskellige holdningskort. Eksempler på holdningskort kan være:

- Mænd er mere værd end kvinder
- Kvinder er mere værd end mænd
- Kvinder og mænd skal være lige

Eleverne skal finde argumenter, som passer til deres udsagn. Til sidst kan klassen stemme om, hvem der havde de mest fornuftige argumenter og var bedst til at tale for deres sag.

Opgave 3: En fremtidsfortælling om pigers status og rettigheder

Mange steder i verden ses piger stadig som mindre værd end drenge og diskrimineres pga. deres køn. I Liberia halter pigerne også bagefter i uddannelsessystemet. 2015-målene fokuserer blandt andet på pigers rettigheder. Lad eleverne skrive en fremtidsfortælling om "Verdens piger om 20 år" – er pigernes status og rettigheder blevet forbedret?

Familie og Hverdag

TRIN 1

Opgaver til 'Hverdagen i billeder'

Lad eleverne skrive sætninger om deres familie ved hjælp af ordene herunder.

De kan også skrive lidt om deres hverdag.

Under temaet Liberias børn kan eleverne læse mere om Liberias børn og deres hverdag

Jeg
Han
Hun
Mor
Far
Bror
Søster

Er
Har
kører
Spiller
Leger
Går
Bliver
Sover
Bor

Skole
Fodbold
Hus
Lejlighed
Spejder
Dans
Hund

Min
Din
Deres
Hendes
Hans

Sur
Glad
Gammel
Rar
Flot
Træt
Steng

Opgaver til 'Fritid og leg'

Opgave 1: Hjemmelavet legetøj

Linket herunder henviser til 10 korte film, som handler om børn i verden, der laver deres eget legetøj. Lad eleverne se filmene og få ideer til lege og legetøj, som de selv kan lave.

http://www.emu.dk/elever0-3/humfag/u-lande/small_faces/film.html

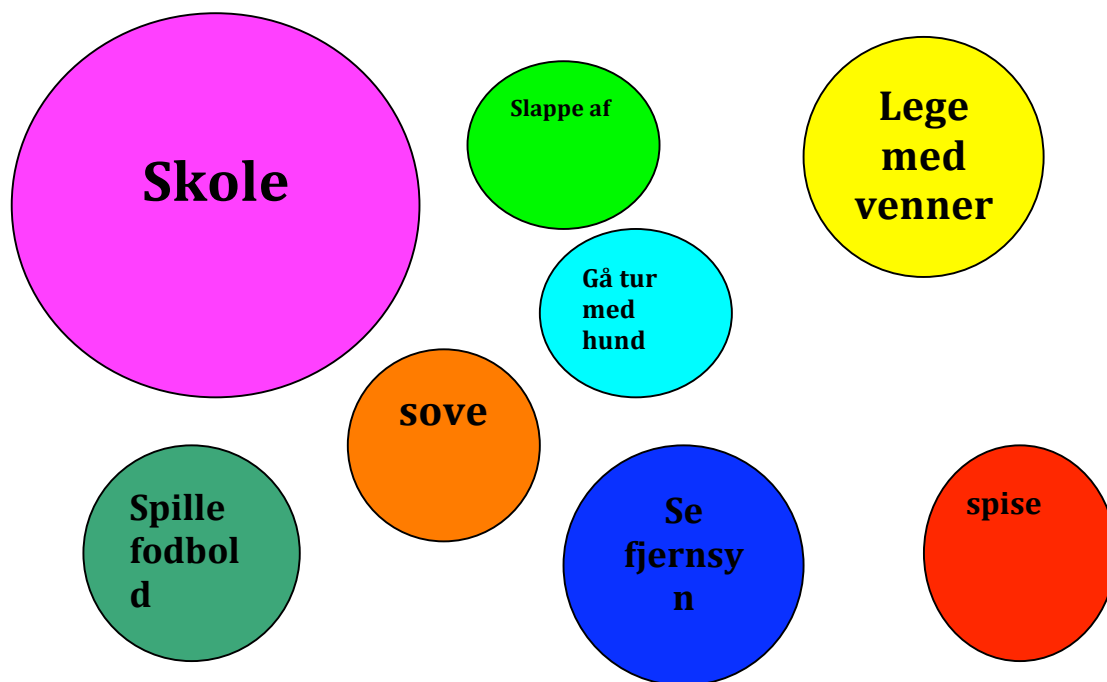
Eleverne kan også få inspiration til at lave deres eget legetøj af affald på denne side:

<http://affald.dk/admin/Media/TeachingCourse/xahhykazlybehlna.pdf>

Opgave 2: fritid

Tal med eleverne om deres fritidsaktiviteter. Hvad kan de lide at lave, og hvor meget tid bruger de på det? Lav eleverne lave en model over de ting, de bruger tid på i deres hverdag. I kan hente inspiration fra nedenstående model. Boblerne er større jo mere tid, de bruger på aktiviteten. Tal med eleverne om, hvordan modellen mon kunne se ud for et barn i Liberia.

I kan også lave modellen ud fra, hvad I godt kan lide at lave. Jo sjovere det er, des større er boblen.

TRIN 2

Opgaver til 'En skoledag i Liberia'

Opgave 1: Forhindringer for skolegang

Lad eleverne spille Hele Verden i Skole spillet. Spillet giver eleverne en fornemmelse af de udfordringer, som afrikanske skoleelever kan støde på i hverdagen. Spilleplade og brikker

Opgave 2: Land og by

Tal med eleverne om forskellen mellem land og by. I kan tage udgangspunkt i følgende spørgsmål.

- Bor eleverne i en stor eller lille by?
- Hvad er fordelene og ulemperne ved at bo henholdsvis i byen og på landet?

Lad bagefter eleverne konstruere deres egen by eller landsby.

- Hvad skal byen hedde?
- Hvad er særligt ved byen?
- Er der en skole i byen?
- Hvor mange indbyggere er der?

Lad eleverne tegne et kort over byen og markere, hvor de selv bor.

Opgaver til 'Familieliv'

Opgave 1: Skriveøvelse

Lad eleverne skrive en kort præsentation af deres familie med udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- Hvor stor er elevens familie?
- Hvor mange søskende har eleven?
- Har eleven bedsteforældre?

Opgave 2: Stamtræ

Lad eleverne lave et stamtræ over deres familie. Eleverne kan lave en kort præsentation, hvor de fortæller om deres familier for resten af klassen med udgangspunkt i deres stamtræ.

Opgave 3: Forskelle på Liberia og Danmark

I teksten står der, at den forventede levealder i Liberia er lavere end i Danmark. Tal med eleverne årsagerne til dette med udgangspunkt i følgende forklaringer:

- Ernæring
- Smitsomme sygdomme
- Krig

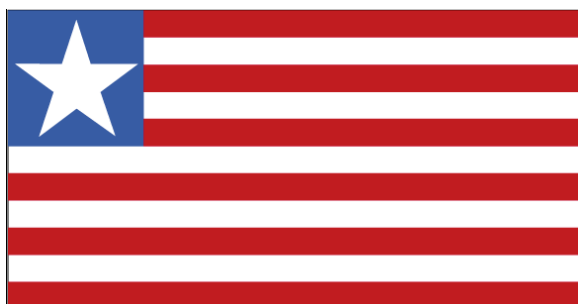

Opgaver til 'Liberias historie'

Opgave 1

Lad eleverne kigge på nedenstående billeder af Liberias flag og våbenskjold. Diskutér med udgangspunkt i ovenstående tekst, hvad eleverne kommer til at tænke på, når de ser flaget og våbenskjoldet. I kan diskutere følgende spørgsmål

- Hvorfor tror I flaget ligner USA's flag?
- Hvorfor er der mon et skib på våbenskjoldet?
- Synes I flaget og våbenskjoldet symboliserer og repræsenterer alle mennesker i Liberia?

(Foto fra https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/flags/flagtemplate_li.html)

(Foto fra http://en.wikipedia.org/wiki/File:Coat_of_arms_of_Liberia.svg)

Liberias kvindelige præsident Ellen Sirleaf har udtalt, at hun synes Liberia skal have et nyt flag og våbenskjold. Diskutér fordele og ulemper ved dette, og lad eleverne designe et nyt flag til Liberia.

Eleverne kan også finde information om Dannebrog og tale om flagets betydning i Danmark på følgende link:

[http://www.denstoredanske.dk/Samfund%2c_jura_og_politik/Flag%2c_emblemer_og_heraldik/Danmark_\(Nationalflag\)](http://www.denstoredanske.dk/Samfund%2c_jura_og_politik/Flag%2c_emblemer_og_heraldik/Danmark_(Nationalflag))

- Hvad symboliserer Dannebrog?
- Hvornår flager vi og hvorfor?

Opgave 2

I teksten står der, at det var slaverne, der kom til at styre Liberia i mange år frem. Diskutér det paradoksale i dette med eleverne. Hvordan kan det være, at nogle der har været undertrykt, selv undertrykker andre? Kan I komme i tanke om andre eksempler, hvor der er sket det samme?

Opgaver til 'Hvordan går man klædt i Liberia?'

Opgave 1: Batik

Lad eleverne eksperimentere med at lave batiktryk på en T-shirt eller et andet stykke stof. I skal bruge tekstilfarve, hvilket kan fås i Matas. Desuden skal I bruge elastikker. I kan også farve lagener, og sy liberianske dragter med tilhørende tørklæder til hovedet.

Opgave 2: Liberianske påklædningsdukker

Lad eleverne lave deres egne påklædningsdukker. Eleverne kan hente inspiration i teksten og i billederne her på hjemmesiden. Eleverne kan lave flere sæt tøj til dukken – både formelt tøj og hverdagstøj.

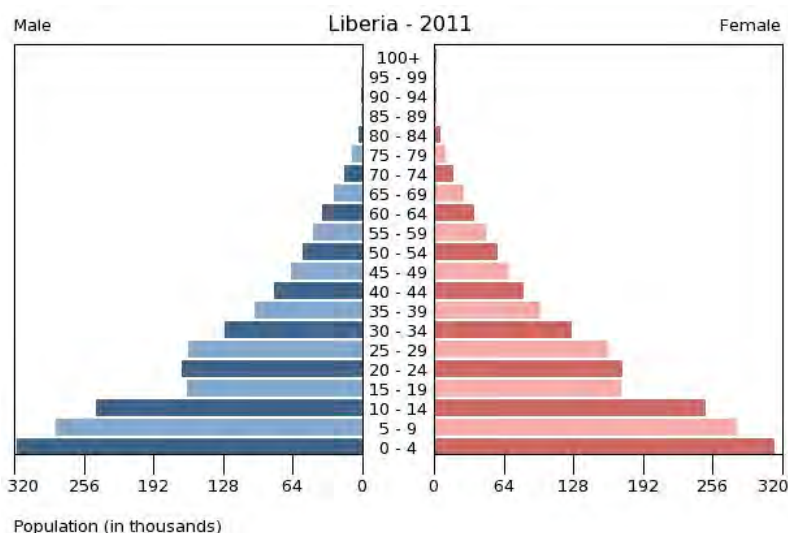
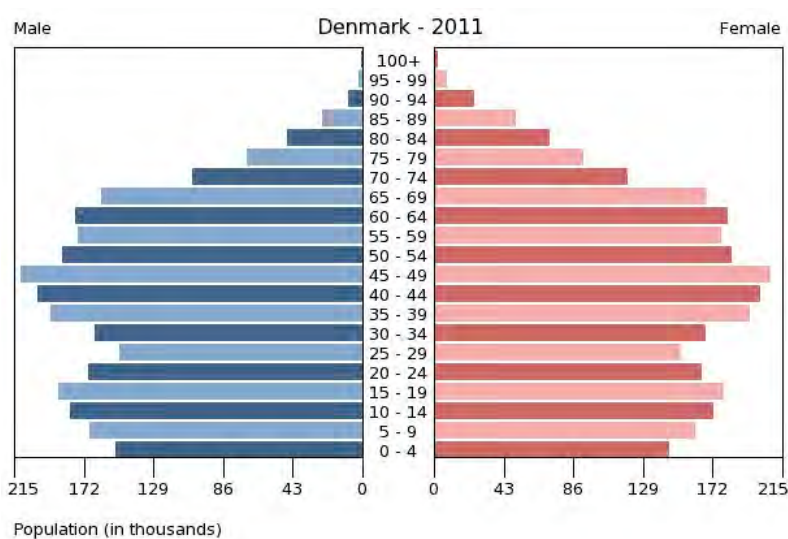
Befolkning

TRIN 3

Opgaver til 'Verdens største ungdomsgeneration'

Opgave 1: Befolkningspyramider

En befolkningspyramide viser aldersfordelingen på befolkningen i et givet land. Nedenfor kan I se to befolkningspyramider – den ene viser aldersfordelingen på befolkningen i Danmark og den anden aldersfordelingen på befolkningen i Liberia

Kilde: U.S. Census Bureau, International Data base

<http://www.census.gov/population/international/data/idb/country.php>

Lad eleverne aflæse befolkningspyramiderne og diskutér følgende spørgsmål:

- Hvordan er de to pyramider forskellige?
- I hvilken aldersgruppe er der flest mennesker i henholdsvis Danmark og Liberia?
- Hvilke årsager kan der være til, at folk dør tidligere i Liberia?
- Hvilke udfordringer kan der være forbundet med, at der er så mange unge i Liberia?
- Hvilke udfordringer kan der være forbundet med, at der ikke bliver født så mange børn i Danmark?

Lad eleverne sammenligne befolkningspyramiderne med befolkningspyramider fra andre lande og diskutér, hvad der kendetegner en henholdsvis voksende, stabil og aftagende befolkningspyramide.

Hvordan ser en ideel befolkningspyramide ud?

Opgave 2: En novelle om skolegang

Lad eleverne skrive en novelle om en dreng/pige i Liberia, som får mulighed for at komme i skole. Historien kan evt. illustreres. Eleverne kan enten selv digte historien med inspiration fra den viden, de har fået ved at arbejde med LæseRaketten og hjemmesiden eller tage udgangspunkt i et konkret portræt fra LæseRaketten, som eleverne har læst i klassen. Lav afslutningsvis en aftale om at komme på besøg i en af de mindre klasser for at læse historierne højt.

Opgave 3: Empowerment

Empowerment er et begreb, som bruges meget indenfor bistandsverdenen. Det betyder evnen til at få kontrol over og tage ansvaret for sit eget liv og sin situation, f.eks. i forbindelse med uddannelse, arbejde, familie og politisk indflydelse. Diskutér vigtigheden af dette begreb med eleverne. I kan f.eks. tale om forskellene på danske børn og unges muligheder og mulighederne for liberianske børn og unge.

Del klassen i to grupper. Lad den ene halvdel af klassen nedskrive en situation, de har oplevet, hvor de ikke følte, at de havde kontrol over deres eget liv. Det kan for eksempel være en situation, hvor deres forældre har sat grænser for dem, eller hvor de har følt sig uretfærdigt behandlet. Lad den anden halvdel af klassen forestille sig, at de bor i Liberia. Lad dem ligeledes nedskrive en situation fra deres hverdag, hvor de har følt sig begrænsede, og hvor noget, de ikke selv har kontrol over, har sat en stopper for deres ønsker og drømme. Lad eleverne vælge to fra hver gruppe, der læser deres situationsbeskrivelser op og diskutér efterfølgende:

- Oplever børnene fra Danmark og Liberia de samme begrænsninger i deres hverdag? Hvad er ens? Hvad er forskelligt?
- Hvad er årsagerne til forskellene?

Opgaver til 'Skolesystemet i Liberia'

Opgave 1: Skolegang for dig og dem, du kender

Lad eleverne reflektere over, hvad deres skolegang betyder for dem? De kan bl.a. reflektere over alt det, de ikke ville kunne, hvis de ikke gik i skole. Eleverne kan evt. også interviewe en voksen om, hvad skolegang/uddannelse har betydet for deres liv. De kan præsentere deres egne refleksioner og/eller interviews i en avisartikel eller som et indslag i radio eller TV. Lad eleverne hente inspiration hertil under Medieværkstedet

Opgave 2: Hvad er en god skole?

Lav en brainstorm i klassen om, hvad en god skole er. Hvilke forventninger er der til hhv. lærere og elever? Eleverne kan også diskutere, hvad der er godt ved deres skole, og hvad der kunne blive bedre. Lad eleverne blive enige om de vigtigste punkter, og udform en liste over den ideelle skole.

Opgave 3: Årsager til manglende skolegang

Hvad er baggrunden for, at så mange børn i verden ikke går i skole. Lad eleverne lave en liste. Gå grundigt til værks, så I finder flere grunde end, at de skal arbejde, og at skolen ligger for langt væk.

Opgave 4: Dakar-målene

Der er mange lande som Liberia, hvor en stor del af børnene ikke går i skole. I 2000 mødtes verdens præsidenter og ministre for at finde en løsning på dette problem. De mødtes i Senegals hovedstad, som hedder Dakar. Danmark var også med til mødet. Verdens ledere blev på dette møde enige om 6 mål for uddannelse. Lad eleverne undersøge, hvad de seks [Dakar-mål](#) går ud på. Undersøgelsen skal munde ud i en fremstilling af en plakat, der oplyser om og argumenterer for arbejdet med at få flere børn i skole. Eleverne kan bruge de informationer og argumenter, de har fundet frem til i de forrige opgaver.

Opgave 5: Statistik

På Danidas hjemmeside for unge, www.u-web.dk, kan man sammenligne de 16 lande, som Danmark støtter. Her findes oplysninger om andelen af børn i grundskolen og fordelingen mellem drenge og piger i grundskolen. Lav en statistik, der giver overblik over disse emner.

Opgaver til 'Fra land til by'

Opgave 1: Urbanisering – nu og om 20 år

Lad eleverne undersøge, hvordan verdens befolkning fordeler sig på by- og landområder i dag og for 10 år siden. Eleverne kan afbilde dette i et cirkeldiagram. Lad eleverne undersøge den årlige urbaniseringsstiltvækst enten i et enkelt uland eller for udviklingslandene generelt, og lad dem udregne hvor stor en del af befolkningen, der om

20 år vil bo i byerne, hvis tendensen fortsætter. Lad dem afbilde deres resultat i et diagram.

Bagefter kan eleverne undersøge, hvordan det forholder sig med urbanisering i Danmark. Findes den samme tendens til urbanisering i Danmark og hvad er konsekvenserne? Eleverne kan hente hjælp ved at søge efter artikler, som behandler emnet 'udkantsdanmark'.

Opgave 2: Verdens største slumkvarterer

Lad eleverne undersøge hvor i verden, der findes de største slumkvarterer. Del eventuelt eleverne ind i grupper, der fokuserer på Afrika, Asien og Latinamerika. Lad eleverne arbejde ud fra følgende spørgsmål:

- Hvor ligger det største slumområde?
- Hvor mange indbyggere er der ca. i området?
- Hvad kendetegner området?
- Undersøg begrebet slumturisme (slum tourism) Hvad indebærer det? Er det noget, der finder sted i det slumområde, eleverne undersøgte? Hvad er positivt/negativt ved slumturisme?

Opgave 3: Løsninger

Lad eleverne diskutere, med udgangspunkt i artiklen, hvilke problemer der kan være forbundet med, at så mange valfarter til byerne. Derefter kan de reflektere over, hvad man kan gøre for at løse problemet med slumområder. Kan man bare rive husene ned? Hvilke problemer vil det skabe? Lad eleverne finde eksempler på udviklingslandenes strategier for at komme problemerne med slumkvarterer til livs.

Til sidst kan eleverne diskutere, om de i deres arbejde med slumkvarterer er faldet over noget positivt ved disse områder (For eksempel selvhjælpsorganisationer, stærke bånd mellem indbyggerne, ustandselig flid for at forbedre boligen og situationen generelt)

Opgave 4: Arbejde i den formelle og uformelle sektor

Når folk flytter til byen og ikke kan finde arbejde, finder de ofte jobs i den uformelle sektor. Lad eleverne undersøge forskellen på de to sektorer og lad dem udforme en liste over, hvilke jobs der hører hjemme hvor. Bagefter kan I på klassen diskutere, hvilke problemer der er forbundet med beskæftigelse i den uformelle sektor. I kan tage udgangspunkt i følgende punkter.

- Skat
- Arbejdsvilkår
- Rettigheder

Børnearbejde finder typisk sted indenfor den uformelle sektor. Lad eleverne arbejde videre med emnet under temaet Børnearbejde.

Opgave 5: Hvilke sygdomme medfører børnedødelighed?

I artiklen står der, at børnedødeligheden er høj i slumområderne. Lad eleverne undersøge, hvilke sygdomme, der medfører høj børnedødelighed.

Opdel klassen i grupper, så de dækker en række lande i Afrika, Asien, Sydamerika og Europa. Lad grupperne lave en præsentation af de sygdomme, der medfører høj dødelighed blandt indbyggerne i det land, de har valgt. Beskriv sygdommen og hvordan den smitter? Hvordan behandles sygdommen? Kan man blive vaccineret imod den? Hvordan forebygger man sygdommen?

Lad eleverne lave et stort verdenskort, og placér deres information på det land, de har valgt. Tal om hygiejne, forebyggelse, behandling og sammenlign med Danmark. Diskuter, hvilke konsekvenser det kan have for et land, der har høj børnedødelighed pga. sygdomme.

Historie og Politik

TRIN 3

Opgaver til 'Charles Taylor'

Opgave 1: Styreformer

Charles Taylor og Samuel Doe kan begge betegnes som diktatorer. Inddel eleverne i grupper og lad dem undersøge forskellige styreformer. Lad eleverne lave en præsentation for resten klassen om den valgte styreform. Sørg for, at grupperne vælger forskellige styreformer. I præsentationen skal eleverne komme med historiske og nutidige eksempler på, hvilke lande styreformen findes i.

Bagefter kan eleverne diskutere, hvilken styreform, de mener, er bedst. Skriv de fem bedste argumenter op på tavlen. Lad eleverne bruge argumenterne i et essay, hvor de forsøger at overbevise andre om, at den valgte styreform er bedst.

Opgave 2: To forskellige demokratier

Danmark og Liberia er begge demokratier med et folkevalgt statsoverhoved. Alligevel er landene meget forskellige. Diskutér, hvordan landene er forskellige og hvilke årsager, der kan være til det. Tag udgangspunkt i følgende:

- Korruption
- Fattigdom
- Historie
- Borgerkrig
- Uddannelse

Opgave 3: Retsforfølgelsen af Charles Taylor og krigsforbryderdomstolen i Haag

I artiklen får eleverne at vide, at Charles Taylor stilles over for en domstol, fordi han har begået forbrydelser mod menneskeheden. Lad eleverne undersøge Taylors anklager nærmere. De kan også lede efter andre historiske eksempler på forbrydelser begået mod menneskeheden.

Hent eventuelt oplysninger fra nedenstående artikler (OBS: indeholder barske oplysninger):

<http://www.information.dk/197562>

<http://www.information.dk/121850>

<http://www.charlestaylortrial.org/trial-background/>

Opgaver til 'Samuel K. Doe'

Opgave 1: Statskup

Lad eleverne undersøge, hvad et statskup og et militærkup er. Hvor i verden har der ellers været sådanne kup, og hvilke konsekvenser har de haft? Er der eksempler på statskup, der er kommet befolkningen til gode?

Opgave 2: Historisk baggrund

Lad eleverne undersøge de historiske årsager til Does magtovertagelse nærmere. De kan både hente hjælp i dette tema og under Krig og Fred.

Opgave 3: Ytringsfrihed

I artiklen får man at vide, at Does regime undertrykte befolkningen, lukkede aviser og forbød enhver politisk opposition. Tal med eleverne om ytringsfrihed. Hvad indebærer begrebet og hvad er elevernes holdning til ytringsfrihed?

I nogle lande er der ikke ytringsfrihed. Lad eleverne lave en kampagne, hvor de taler for ytringsfrihed. De kan finde på et slogan til kampagnen og udarbejde flyers med argumenter om, hvorfor man har ret til ytringsfrihed. På

<http://www.amnesty.dk/tags/ytringsfrihed> kan eleverne finde eksempler på lande, hvor der ikke er ytringsfrihed.

Ytringsfrihed

Ytringsfrihed betyder retten til at tale og skrive frit uden censur.

Ingen censur betyder, at myndighederne ikke må blande sig i, hvad man siger eller skriver. Men man skal stå til ansvar for hvad man siger, skriver eller tegner. Man må fx ikke være racistisk. I nogle lande, har man ikke har lov til at sige, hvad man vil. Man kan komme i fængsel, hvis man overtræder disse love. (kilde: www.emu.dk)

Opgaver til 'Præsident portræt – Ellen Johnson Sirleaf'

Opgave 1: Klassens fredspris

Lad eleverne undersøge, hvem der gennem årene har modtaget fredsprisen, og hvorfor de har modtaget dem. Er der nogen eleverne kan genkende?

Lad eleverne lave en kort beskrivelse af, hvilke kriterier, de mener, der skal være for at få en fredspris, og lav derefter jeres egen fredsprisuddeling i klassen eller på skolen.

Eleverne skal nominere nogle kandidater, som de mener, har gjort noget særligt for at skabe fred, f.eks. ved at være god til at hjælpe andre eller ved at standse mobning. Det kan både være en elev, lærer, kantinemedarbejdere eller en lokalt kendt. Overræk vedkommende fredsprisen med en diplom, hvorpå eleverne giver deres begrundelse for prisen.

Opgave 2: Analyse af Ellen Sirleafs tale

http://www.nobelprize.org/nobel_prizes/peace/laureates/2011/johnson_sirleaf-lecture_en.html

Her kan du læse den tale, Ellen Sirleaf holdt, da hun modtog fredsprisen. Inddel eleverne i grupper og tildel hver gruppe et stykke af talen. Lad eleverne opsummere indholdet af deres del af talen i tre-fem hovedpunkter, som de mener, er det vigtigste, hun siger. Lad derefter grupperne lave en analyse af talen. De kan blandt andet undersøge:

- Retoriske virkemidler: billedsprog, metaforer,
- Sprog: let/svært, korte/lange sætninger, ordforråd

Som ekstra hjælp kan eleverne finde talen med norske undertekster på Youtube.

Opgave 3: Uddrag fra Ellen Sirleafs tale til nobelprismodtagelsen – uddannelse og demokrati

"Liberia's continued progress depends on policies and programs that invest in people and strengthen democratic institutions, while remaining grounded in the rule of law. Most importantly, they must stand the test of time. They must not be dependent on any one leader or any one political party. We must build space and respect for opposition voices; they are not the losers in our open society, but an essential component to strengthened accountability in government."

"Throughout our political campaign, we heard the cry of our young population that they are impatient for their lives to improve. They want to make up for the time and opportunities lost during years of conflict and deprivation. They want better education, useful skills and jobs. They want to contribute to the rebuilding of their country. They have found their voices, and we have heard them."

(kilde: http://www.nobelprize.org/nobel_prizes/peace/laureates/2011/johnson_sirleaf-lecture_en.html)

I disse to stykker af talen fremhæver Sirleaf demokrati og uddannelse som afgørende elementer, hvis Liberia skal gøre fremskridt.

Lad eleverne undersøge, hvordan IBIS arbejder med demokrati og uddannelse i Liberia. Eleverne kan hente hjælp på www.ibis.dk.

Opgave 4: Jeres forståelse af demokrati

Lad eleverne skrive ned, hvad de forbinder med begrebet 'demokrati'. Diskuter efterfølgende begrebet i klassen. I kan for eksempel diskutere:

- Hvad er demokrati?
- Hvad karakteriserer et demokratisk samfund?
- Hvad karakteriserer et udemokratisk samfund?
- Hvad betyder ligestilling for et demokrati?
- Hvad er en demokratisk skole?
- Hvad betyder det, at elever har mulighed for indflydelse i undervisningen?
- Hvis andre bliver behandlet uretfærdigt, har du selv mulighed for at gøre noget ved det?

Opgaver til 'Det politiske system'

Opgave 1: Partier

Lad eleverne undersøge, hvilke partier, der findes i Liberia – hvad står de forskellige partier for? Hvem er formænd for partierne? Og hvilke partier danner regering?

Lad eleverne sammenligne det danske politiske system med Liberias – hvordan er de anderledes? Hvis eleverne ikke kan finde nok information om Liberia, kan de også sammenligne Danmark og USA. Liberias og USA's systemer minder i teorien meget om hinanden, bortset fra at USA er et langt større land med mange flere medlemmer i de to kamre.

Opgave 2: Den danske grundlov

På følgende link kan eleverne arbejde med den danske grundlov og lære om magtens tredeling. De kan også lave deres eget bud på en ny grundlov.

<http://www.ft.dk/Undervisning/Grundloven/Opgaver/Magtens%20tredeling.aspx>

Opgaver til 'Historien i korte træk'

Opgave 1: Tidslinje

Lad eleverne lave en stor tidslinje på klasselokalets væg over Liberias historie. Del eleverne ind i grupper, som hver får en periode, hvor de skal udvælge centrale begivenheder og illustrere dem med tegninger, fotos eller andet, som de mener er repræsentativt for begivenheden og perioden. De kan finde hjælp i oplysningerne her på hjemmesiden. Lad eleverne producere små forklaringer til de centrale begivenheder, som sættes fast på tidslinjen ud for årstallet og begivenheden.

Eleverne kan ligeledes lave en tidslinje over Danmarkshistorien. Ud fra tidslinjerne kan eleverne diskutere, hvilke forskelle og ligheder, der er mellem de to landes historie, og diskutere hvordan historien har påvirket nutidens samfund.

Opgave 2: Krigens konsekvenser

I artiklen blev det klart, at Liberias folk har været igennem en lang borgerkrig. Der blev også antydnet, at denne krig har haft utroligt store konsekvenser for landet, selvom Liberias fattigdom ikke udelukkende kan forklares ud fra krigen, men må ses i et større historisk og globalt perspektiv.

Lad eleverne undersøge, hvilke konsekvenser krigen har haft for befolkningen. I kan tage udgangspunkt i følgende kategorier:

- Infrastruktur (skoler, veje, hospitaler, huse)
- Uddannelse
- Børnesoldater
- Flygtninge

I kan hente hjælp i temaet Krig og fred.

TRIN 4

Opgaver til 'Bistandsparlør'

Opgave 1: Hvem er involveret i bistand? – undersøg en organisation

Der er mange aktører indblandet i ulandsbistand, fra overstatslige organisationer (eks. FN, EU og Verdensbanken), lande (eks. den danske bistand) og NGO'er. Lad eleverne vælge

en organisation, som de skal finde informationer om. Det kan for eksempel være FN's rolle i ulandsbistanden eller en dansk NGO (eks. IBIS eller Dansk Røde Kors). Eleverne kan undersøge organisationernes visioner og konkrete arbejde. Lad dem præsentere deres resultater for resten af klassen. I deres præsentation kan de evt. lægge vægt på, hvilken rolle organisationen spiller for fattigdomsbekæmpelse.

Opgave 2: Den store formidlingsopgave

Lad klassen forestille sig, at de har fået en opgave af Danida. De skal fortælle andre elever om den danske ulandsbistand. I bestemmer selv, hvordan I vil gøre, men der er fra Danidas side følgende krav:

1. Klassens præsentation skal indeholde oplysninger om:
 - Hvem er Danida, og hvad er deres opgave?
 - Hvad er fattigdom?
 - Hvorfor giver Danmark bistand til u-lande?
2. Derudover skal klassen give eksempler på bistandsprojekter, som de beskriver i ord og billeder – find inspiration blandt IBIS' beskrevne projekter på www.ibis.dk. Eleverne kan finde inspiration til, hvordan de formidler deres projekt i Medieværkstedet.

Opgave 3: Ulandsbistand - hvorfor egentlig?

Diskuter i klassen, hvilke holdninger eleverne har til ulandsbistand? I kan som en del af debatten inddrage forskellige partiers holdninger hertil, som kan findes på partiernes hjemmesider.

Eleverne kan prøve at lave et debatforum. Del eleverne i 2 grupper, én for ulandsbistand og én imod ulandsbistand. Lad eleverne skrive deres standpunkter ned og lad dem argumentere for, hvorfor det er deres standpunkt. Vælg en ordstyrer og lad grupperne debattere imod hinanden.

Opgave 4: Handelsleg

Denne handelsleg giver eleverne en forståelse af forskellen på rige og fattige landes situation. Den gør dem bedre i stand til at kunne handle i en situation med stor ulighed og til at kunne tage stilling til konsekvenser af forskelle mellem rige og fattige lande i verden. Spillet tager ca. to lektioner.

Beskrivelse/fremgangsmåde

Eleverne inddeles i 5 grupper: 2 industrilande og 3 udviklingslande (udviklingslandene må gerne være lidt større end de andre grupper). Giv grupperne navne (fx USA, Liberia, Indien) – eller lad grupperne selv finde ud af, hvilket land de er.

Grupperne placeres ved 5 borde. Hver gruppe udnævner en handelsmand, som får et armbind på. Handelsmanden må tage kontakt med de andre handelsmænd eller direkte med de enkelte grupper. Han/hun er den eneste, der må forlade bordet.

Spillereglerne deles ud (print kopiark). Læreren er dommer og afgør alle tvivlsspørgsmål. Når spillet stopper, skal alle "industrivarer" godkendes af dommeren. Derpå lægges værdien af industrivarer, redskaber og papir sammen. Det tal man når frem til, sammenlignes med værdien af de materialer, gruppen havde fra starten for at se, om der er sket en fremgang. Gruppernes værdier sammenlignes også indbyrdes for at se, hvem der er endt med de største værdier.

Læs mere om spillet og print symboler og regler her:

http://www.ibis.dk/verdeniskole/index.php?mode=readmenu&menu_id=125&txt_id=125

Opgave 5: CSR

Lad eleverne undersøge andre virksomheders CSR-projekter, og lad dem diskutere fordele og ulemper. De kan for eksempel diskutere, om det er okay, at firmaer gør noget godt, for deres egen vindings skyld.

Opgaver til 'Historien i korte træk'

Opgave 1: Slavernes bosættelse i Liberia

Lad eleverne undersøge Liberias historie nærmere. De kan for eksempel gå i dybden med bosættelsen af de frigivne slaver i Liberia (ameriko-liberianerne). Lad i den forbindelse eleverne undersøge The American Colonization Society nærmere.

- Hvad stod selskabet for, og hvilke motiver havde de for at sende slaverne tilbage til Afrika?
- Var der modstridende holdninger indenfor selskabet?

Som baggrund kan eleverne undersøge slaveoprørene i USA, Jamaica eller Haiti.

Opgave 2: Liberias historie

Lad eleverne undersøge følgende. De kan hente hjælp her på siden.

- Hvad betyder Liberia?
- Liberias hovedstad er opkaldt efter James Monroe, en amerikansk præsident. Undersøg, hvem han er og hvad har at gøre med Liberia.
- Diskutér det paradoksale i, at slaver bliver dem, der undertrykker.

Opgave 3: Liberias historiske udvikling

Lad eleverne foretage en sammenligning mellem den historiske udvikling i Danmark og Liberia. På www.gapminder.org kan I sammenligne forskellige parametre (for eksempel indkomst, forventet levealder, sundhed, uddannelse mm.) og samtidig se visuel afbildning af, hvordan landene har udviklet sig de sidste 200 år indenfor de valgte kategorier. Diskutér med eleverne, hvad der kan være årsag til landenes forskellige udviklinger.

Se også Gapminders verdenskort: http://www.gapminder.org/GapminderMedia/wp-uploads/pdf_charts/GWM2010.pdf

Opgave 5: Uroligheder i regionen

Ligesom der har været borgerkrig i Liberia, har hele regionen i årevis været præget af uroligheder. Lad eleverne foretage en undersøgelse af borgerkrigene i Sierra Leone og Elfenbenskysten, og lad dem diskutere, hvordan de regionale uroligheder påvirker Liberia.